



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové Ph.D. a JUDr. Jakuba Camrdu Ph.D. v právní věci žalobců: a) A. P., b) M. G., c) A. G., d) A. M., e) Ing. V. M., f) Ing. P. D., g) I. P., h) Z. P., ch) P. F., i) J. S., j) J. K., k) J. K., l) Z. K., m) J. K., n) I. K., o) B. K., p) E. R., q) J. R., r) Z. M., všichni zastoupeni JUDr. Ivo Palkoskou, advokátem v Kladně, Kleinerova 24, za účasti: O. K., proti žalovanému: **Ministerstvo kultury**, se sídlem v Praze 1, Maltézské nám. 471/1, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 8 Ca 194/2007 – 62, ze dne 24. 6. 2009,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobcům na nákladech řízení o kasační stížnosti 2 880 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobců JUDr. Ivo Palkosky, advokáta se sídlem v Kladně, Kleinerova 24.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) zrušil výše uvedeným rozsudkem rozhodnutí ministra kultury č. j. 4843/2007 ze dne 5. 4. 2007 (dále jen „rozhodnutí žalovaného“), jímž bylo na základě rozkladu žalobců změněno rozhodnutí Ministerstva kultury ze dne 12. 9. 2006, č. j. 18845/2005 tak, že se za kulturní památku prohlašuje podle § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, soubor věcí domu č. p. 597 v Praze 6, Bubenci, k. ú. Bubeneč, který se sestává z domu č. p. 597, umístěného na pozemku parc. č. 1168 a dvou pamětních desek, umístěných na soudomí v roce 1995, připomínajících původní družstevníky a obyvatele domu a jejich tragické osudy.

Výše uvedený rozsudek napadl žalovaný (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností. Tuto podává stěžovatel z důvodu nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“), a dále pak z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Stěžovatel považuje za nezbytné domáhat se podanou kasační stížností zrušení předmětného rozsudku a vrácení věci městskému soudu k dalšímu řízení. Dle jeho názoru je rozsudek ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. závadný jak po stránce obsahové, tak po stránce formální, neboť se jedná o rozhodnutí, které je věcně nesprávné a není ani řádně odůvodněno. Stěžovatel má tak nadále za to, že žalobou napadené rozhodnutí ministra kultury bylo vydáno plně v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a se zákonem č. 20/1987 Sb., a že zde proto nejsou objektivně dány žádné relevantní důvody pro jeho zrušení soudem, tj. že předmětný objekt naplňuje znaky vymezené v § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 20/1987 Sb., a že tak byl důvodně a oprávněně prohlášen za kulturní památku.

Stěžovatel považuje rozsudek za nepřezkoumatelný, o čemž svědčí skutečnost, že popisu vlastních hodnotících úvah a závěrů soudu je v odůvodnění rozsudku věnováno toliko 17 řádek textu na straně 4, přičemž rozsudek má celkem 5 stran.

Uvedené jádro odůvodnění rozsudku přitom do značné míry sestává z obecných proklamací a závěrů, kterým nepředchází žádné vylíčení, které by popisovalo na základě jakých hodnotících úvah soud k těmto závěrům dospěl. S tím kontrastuje skutečnost, že v rozsudkem zrušeném třináctistránkovém rozhodnutí ministra kultury č. j. 4843/2007 ze dne 5. 4. 2007 jsou na str. 8 až 12 znovu podrobně vyloženy důvody prohlášení věci za kulturní památku a přesvědčivě vypořádány jednotlivé námitky rozkladu. Stěžovatel na text tohoto rozhodnutí v plném rozsahu odkazuje, stejně jako na text prvoinstančního rozhodnutí č. j. 18845/2005 ze dne 12. 9. 2006 (zejména str. 6 až 7). Klíčová argumentace stěžovatele je pak uvedena v 6stránkovém vyjádření stěžovatele ze dne 17. 9. 2007 k žalobě, kde je mj. na str. 2 až 3 v bodu I. podrobně a přesvědčivě vypořádána žalobní námitka, o kterou pak soud opřel svůj výrok.

V rozsudku samém však soud obsah vyjádření stěžovatele k žalobě nezmínil ani v rámci rekapitulace řízení, natož, aby se jím zabýval svými vlastními hodnotícími úvahami. Soud se tak odmítl zabývat vyjádřením k podané žalobě, když jen na okraj zmínil na str. 4 ve 2 odst. rozsudku toliko v rámci obecné fráze, že „žalovaný ve vyjádření ze dne 17. 7. 2007 k žalobě navrhl zamítnutí žaloby, přitom setrval na skutkových a právních závěrech uvedených v žalobou napadeném rozhodnutí.“ Na jiných místech odůvodnění není toto vůbec zmíněno. Stěžovatel se domnívá, že účelem odůvodnění rozhodnutí soudu není provést pouze vyčerpávající shrnutí dosavadního průběhu soudního řízení včetně citace uplatněných stanovisek, ale především podrobně rozhodné skutečnosti zdůvodnit a předložit naprosto přesvědčivé argumenty, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku.

V předmětném rozsudku se pouze konstatuje, že soud po zhodnocení obsahu napadeného rozhodnutí přisvědčil žalobní námitce nepřezkoumatelnosti s tím, že v odůvodnění rozhodnutí nejsou uvedeny konkrétní skutečnosti, na základě kterých by bylo možné osvětlit závěr, že věc splňuje kritéria kulturní památky, když v rozhodnutí o prohlášení věci za kulturní památku nebyla uvedena žádná konkrétní historická osobnost, mající přímý vztah k objektu, a ohledně historické události se pak stěžovatel omezil pouze na obecné konstatování důvodů, ve kterých spatřuje naplnění zákonných podmínek prohlášení věci za kulturní památku. S tímto závěrem soudu nelze věcně nesouhlasit, nicméně v takovémto případě je však nezbytně nutné, aby soud v odůvodnění přesvědčivě objasnil, proč důvody uvedené v rozhodnutích ministra kultury a stěžovatele neobstojí. Dle názoru stěžovatele nelze z odůvodnění rozsudku seznat, proč je soud přesvědčen, že vyjádření, které mu bylo stěžovatelem podáno neobstojí, a navíc se v rozsudku soudu nijak neobjevuje konfrontace názoru stěžovatele a žalobců včetně podrobného vypořádání těchto protichůdných názorů.

Věcnou nesprávnost rozsudku stěžovatel spatřuje v následujících skutečnostech. Soud se především opomenul zabývat argumentací stěžovatele, kterou zevrubně objasňoval, že tzv. ruská emigrace byla významnou historickou událostí a že předmětný objekt má ve smyslu § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 20/1987 Sb. přímou souvislost s tímto úsekem dějin meziválečného a poválečného Československa. Již na str. 6 prvoinstančního správního rozhodnutí bylo mimo jiné, s odkazem na konkrétní významnou historickou událost, přímo uvedeno, že: „Uvedené věci jsou zásadní historickou památkou na ruské a ukrajinské demokratické vysokoškolské pedagogy a vědecké pracovníky, kteří po bolševickém převratu v Rusku v roce 1917 a následující občanské válce v letech 1917-1920 odešli do emigrace do různých koutů světa a počátkem 20. let byli pozváni Československou republikou, aby se podíleli na vládním vzdělávacím programu. Výrazně pozitivní vztah 1. Československé republiky a také přímo osobní vztah prezidenta T. G. Masaryka k ruskému a ukrajinskému exilu je jednou z nejsvětějších epizod našich moderních dějin. Zejména Praha se stala ve 20. a 30. letech 20. století městem, v němž ruská a ukrajinská exilová kultura vzkvétala a výrazně obohacovala evropský kulturní prostor.“ Ministerstvo kultury dále objasnilo, že se „jedná o doklad demokratických hodnot v meziválečném období v době formování mravního ducha samostatného státu, a současně o svědectví o tragédii, způsobené odvrácením se od těchto hodnot v období oportunního přitakání komunismu po druhé světové válce a zejména po nástupu komunistické moci v naší zemi po roce 1948.“ Tato významná historická událost byla již v roce 1995 vyznačena na předmětném domě pomocí dvou pamětních desek, které výše uvedené historické skutečnosti připomínají. Znovu pak tuto problematiku objasnil ministr kultury na str. 9 žalobou napadeného rozhodnutí v reakci na jednu z námitek rozkladu. Tyto odborné závěry mají oporu ve shromážděných podkladech rozhodnutí, které jsou součástí správního spisu. Tento správní spis byl předložen soudu v originále. Výše uvedenými klíčovými argumenty se však soud nijak nezabýval, tím spíše nijak neosvětlil, proč nepovažuje právě tento úsek historie (fenomén ruské emigrace v Československu) za významný, když pouze obecně a neurčitě naznačil, že kulturní památka měla být vztažena ke konkrétním historickým osobnostem a ve zřejmé časové posloupnosti ohraničeným historickým událostem. Právě tato soudem vytýkaná absence uvedení jednotlivých konkrétních osobností je tím jediným hmatatelným důvodem soudu pro zrušení žalobou napadeného rozhodnutí. Soud však neuvedl, na základě jakých úvah k tomuto

konkrétnímu závěru dospěl. Zejména pak soud nijak nezmínil skutečnost, natož aby se jí jakkoliv blíže zabýval, spočívající v tom, že stěžovatel v bodě 1. na str. 2 až 3 vyjádření k žalobě ze dne 17. 9. 2007 uvedl obsáhlé a přesvědčivé důvody, proč není nutné zmiňovat konkrétní osoby ve smyslu § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 20/1987 Sb., tj. byly uvedeny jasné a přesvědčivé důvody, proč nebylo nutné jmenovat konkrétní emigranty, pedagogy či vědecké pracovníky, neboť v tomto případě nebyl položen důraz na jednotlivé osoby, ale na celé hnutí této „emigrace“, které bylo jako historická událost jednoznačně zasazeno do historického rámce novodobých dějin tehdejšího Ruska (Sovětského svazu) a Československa, když tento historický fenomén je zcela zřetelně uchopitelný ve smyslu časového rozmezí a posloupnosti dílčích příhod a událostí historie, a je významnou, široce diskutovanou součástí moderních evropských dějin. Stěžovatel je proto nucen znovu v celém rozsahu odkázat na tento bod svého vyjádření k žalobě, neboť dle obsahu napadeného rozsudku by se mohlo zdát, že tyto klíčové argumenty nebyly stěžovatelem nikdy uplatněny. Stěžovatel proto namítá, že soud nijak odborně nezdůvodnil, proč v otázce věcné problematiky dal za pravdu žalobci, a zejména nijak neobjasnil, proč se postavil proti odbornou i laickou veřejností silně respektovanému názoru, že i věci, které se vztahují k významné historické události delšího časového období a které nejsou určeny konkrétní historickou osobností, jsou nutně považovány za kulturní památky toho nejvyššího významu - jsou prohlašovány za národní kulturní památky podle § 4 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění. Zde je nezbytné uvést, že beze vší pochybnosti a za mimořádně kladného ohlasu vědecké i laické veřejnosti byla vládou České republiky za národní kulturní památku prohlášena tzv. „Rudá věž smrti v Ostrově nad Ohří“, která byla jedním z nejtvrdších pracovišť represivního aparátu minulého režimu a byla součástí rozsáhlého areálu 11 pracovních táborů, vytvořených v roce 1948 poblíž měst Sokolov, Horní Slavkov a Jáchymov - systémem psychické a fyzické likvidace prošlo na Karlovarsku 60 tisíc lidí. Z výše uvedeného je patrné, že tzv. „Rudá věž smrti v Ostrově nad Ohří“ byla prohlášena Ministerstvem kultury za kulturní památku a vládou České republiky za národní kulturní památku s odkazem na § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 20/1987 Sb. (věci nebo soubory věcí, které mají vztah k významným osobnostem a historickým událostem), když nebylo požadováno uvedení konkrétních osob - intelektuálů, významných protikomunistických bojovníků a dalších osob, které prošly peklem pracovních lágrů minulého režimu, ani nebylo požadováno přesné vročení či uvedení data, které by mělo ohraničovat, od kdy do kdy zde represivní aparát komunistů uplatňoval svou moc a své praktiky, když na druhé straně zde není žádné pochybnosti, že jde o významné údobí dějin České republiky. Jako další příklad národní kulturní památky je možné uvést např. „Kounicovy vysokoškolské koleje s pomníkem Vítězství nad fašismem v Brně“, které byly zabrány Gestapem a byla tu zřízena policejní věznice. V koupelnách byly prováděny kruté výslechy a ve společenském sále bylo shromaždiště transportů do koncentračních táborů. V roce 1941 bylo na nádvoří koleje zřízeno popraviště. Nádvoří koleje pak bylo pietně upraveno a v nedalekém parku byl vybudován pomník Vítězství nad fašismem. Zde rovněž není pochybnost o významu této národní kulturní památky, která také nebyla určena ani přesným seznamem konkrétních historických osob, ani přesným vročením. Z novodobých dějin lze ještě uvést další obdobné památky, které se vztahují k širšímu časovému údobí a nejsou vymezeny konkrétními osobami, například se jedná o „Památník českého odboje Pečákarna“, na kterém je umístěna deska, vyjadřující podstatu této národní kulturní památky: ZDE BOJOVALI, TRPĚLI A UMÍRALI BOJOVNICI ZA SVOBODU NAŠÍ VLASTI.

NIKDY NEZAPOMENEME JEJICH PAMÁTKY A ZŮSTANEME VŽDY VĚRNÍ JEJICH ODKAZU. LIDÉ BDĚTE!, nebo „Památník protifašistického odboje v Kobylicích“, když v období druhé světové války byli na tomto místě hromadně popraveni čeští vlastenci a odbojáři, přičemž při prohlášení za kulturní památku nebylo nutno uvádět konkrétní osoby. Po skončení války byla oblast bývalé střelnice a popraviště pietně upravena.

Stěžovatel má tedy za to, že na základě obsahu napadeného rozsudku nelze dospět k jinému závěru než, že soud se nijak nezabýval odbornou argumentací, kterou uvedl stěžovatel a ministr kultury ve svých rozhodnutích a následně stěžovatel ve svém vyjádření k žalobě, která má oporu ve shromážděných podkladech rozhodnutí, které jsou obsahem správního spisu. Fenomén ruské emigrace v Československu lze dnes považovat za obecně známou historickou skutečnost, rozsudek však svědčí o tom, že soud požadavkem na uvedení konkrétních osob dospěl k nepodloženému závěru, že tyto skutečnosti samy o sobě nejsou dostatečné ve smyslu § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 20/1987 Sb.

Stěžovatel rovněž nemůže souhlasit se závěrem soudu, dle kterého se „žalovaný ve svém rozhodnutí řádně nevypořádal s námitkami žalobců uplatněnými v průběhu správního řízení. Používal opět pouze obecné argumentace, aniž by se blíže a věcně vyjádřil k vzneseným námitkám žalobců. Soud shledal i z tohoto důvodu napadené rozhodnutí žalovaného za nepřezkoumatelné.“ Stěžovatel k tomu namítá, že uvedenému závěru soudu nepředchází žádné vyličení, které by popisovalo, na základě jakých hodnotících úvah soud k tomuto závěru dospěl. Sama formulace závěru je neurčitá a obecná, nemající konkrétní vztah k projednávané věci. Z textu závěru tak ani není zřejmé, s jakými námitkami se stěžovatel nedostatečně vypořádal, které argumenty žalovaného považuje za obecné, ke kterým námitkám se žalovaný blíže nevyjádřil. Pakliže má být stěžovatel tímto právním názorem soudu vázán po vrácení věci k dalšímu řízení, tak z takto formulovaného závěru si nelze vzít konkrétní poučení, jak v dalším řízení postupovat jinak. Stěžovatel ostatně s tímto závěrem nemůže souhlasit ani z věcné stránky, když má za to, že ministr kultury se v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí všemi námitkami pečlivě zabýval a přesvědčivými argumenty je vypořádal. Tento závěr soudu nelze hodnotit jinak než jako nesprávný, nepodložený, nepřezkoumatelný a nezpůsobilý dát návod správnímu orgánu jak v dalším řízení postupovat.

Stěžovatel navrhuje rozsudek městského soudu zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení.

Žalobci se ke kasační stížnosti vyjádřili dne 19. 10. 2009. Považují napadený rozsudek za správný. Městský soud svůj závěr, že napadené rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné, dostatečně vysvětlil a stěžovateli objasnil, že s ohledem na zákonné předpoklady prohlášení věci za kulturní památku se nelze spokojit jen s obecným odůvodněním, ale je třeba uvést konkrétní osobnost, resp. konkrétní historickou událost.

Bez takového odůvodnění totiž není možné posoudit (přezkoumat), zda jde o skutečně významnou osobnost či událost (jak má na mysli zákon), ani to, zda je dán zákonem požadovaný „přímý“ vztah. Nutnost řádného odůvodnění a z ní plynoucí možnost následného přezkumu je klíčová, neboť jde o základní prostředek k zabránění

svévolé ve správním rozhodování, zejména když obdobné kvality a vztah k ruské emigraci mají i další domy v Praze.

Námítka, že rozsudek soudu je nepřezkoumatelný, není na místě, neboť z odůvodnění rozsudku jsou zcela zřejmé důvody, které vedly k rozhodnutí soudu. K námitce stěžovatele ohledně nedostatečného rozsahu odůvodnění rozsudku lze jen dodat, že kvalita odůvodnění není rozhodně dána jeho rozsahem, ale schopností vystihnout podstatu problému a zaměřit se na právně relevantní otázky a skutečnosti. Zatímco stěžovatel přes značný rozsah odůvodnění jeho správního rozhodnutí nedokázal uvést konkrétní důvody prohlášení souboru věcí za kulturní památku, stačilo soudu velmi málo prostoru k tomu, aby na tento základní nedostatek dostatečně a zcela srozumitelně poukázal.

Argumentace stěžovatele na 5. straně odůvodnění (odkazy na prohlášení jiných věcí za kulturní památky) není pro posouzení věci významná. Stěžovatelem zmiňované případy nejsou předmětem přezkumu ze strany soudu v této věci a kvalita předmětných rozhodnutí (a zejména jejich odůvodnění) není žalobcům známa, takže se k nim nemohou vyjádřit. Je otázka, zda tato rozhodnutí byla předmětem jakéhokoli správního či soudního přezkumu. K této části odůvodnění lze snad jen pro úplnost poznamenat, že při správním rozhodování nemůže jít pouze o obsah, ale jde vždy také o formu. Ze shora uvedených důvodů žalobci navrhuji, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl a žalobcům přiznal náhradu nákladů řízení.

Nejvyšší správní soud vázán rozsahem a důvody podané kasační stížnosti (ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) přezkoumal napadený rozsudek a dospěl k závěru, že projednávaná kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel uplatnil kasační stížnost z důvodů tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], a nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku, protože pokud by napadený rozsudek byl nepřezkoumatelný, musel by ho zrušit, aniž by se mohl zabývat dalším uplatněným kasačním důvodem. Podle tvrzení stěžovatele v kasační stížnosti, není napadený rozsudek městského soudu řádně odůvodněn. Podle tohoto tvrzení stěžovatele tedy stěžovatel uplatnil nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů. Nepřezkoumatelností rozhodnutí pro nedostatek důvodů se zabýval Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, v němž dospěl k tomuto závěru: "Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění soudního rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Za takové vady lze považovat případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny." Stěžovatel nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku dovozuje ze

skutečnosti, že popisu vlastních hodnotících úvah a závěrů soudu je v odůvodnění věnováno toliko 17 řádků textu na straně 4, přičemž rozsudek má celkem 5 stran.

Z napadeného rozsudku vyplývá, že městský soud odůvodnil svoje rozhodnutí o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného takto:

„Soud po zhodnocení obsahu napadeného rozhodnutí přisvědčil žalobní námitce nepřezkoumatelnosti s tím, že v odůvodnění rozhodnutí nejsou uvedeny konkrétní skutečnosti, na základě kterých dospěl žalovaný k závěru, že jsou splněny zákonné podmínky pro prohlášení daného souboru věcí za kulturní památku stanovené ve výše citovaném ustanovení § 2 odst. 1 zákona o státní památkové péči. Pro posouzení otázky, zda daný soubor věcí splňuje zákonné požadavky pro prohlášení za kulturní památku, je nutné uvést takové konkrétní skutečnosti a určité okolnosti, ze kterých by bylo zřejmé, že předmětný soubor věcí má přímý vztah k významným osobnostem nebo konkrétním historickým událostem, což v napadeném rozhodnutí soud postrádá. V rozhodnutí žalovaného není uvedena žádná konkrétní historická osobnost, ke které má mít soubor věcí přímý vztah a není tak možné posoudit, zda se jedná o významnou osobnost a jaký je tedy vztah k věci.

Soud shledal obdobný nedostatek v neuvedení konkrétní historické události, ke které má mít soubor věcí přímý vztah, aby bylo možno posoudit opodstatněnost závěru žalovaného o prohlášení souboru věcí za kulturní památku. V tomto směru se žalovaný ve svém rozhodnutí omezil na pouhé obecné konstatování důvodů, ve kterých spatřuje naplnění zákonných podmínek pro prohlášení souboru věcí za kulturní památku, což nelze považovat za dostatečné.

Žalovaný se ve svém rozhodnutí řádně nevypořádal s námitkami žalobců uplatněnými v průběhu správního řízení. Používal opět pouze obecné argumentace, aniž by se blíže a věcně vyjádřil k vzneseným námitkám žalobců. Soud shledal i z tohoto důvodu napadené rozhodnutí žalovaného za nepřezkoumatelné.“

I když odůvodnění rozsudku městského soudu je stručné, nelze jeho rozsudek považovat za nepřezkoumatelný ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a to i s přihlédnutím ke konstantní judikatuře Nejvyššího správního soudu. Tento kasační důvod stěžovatele proto Nejvyšší správní soud neshledal důvodným.

Nejvyšší správní soud proto přezkoumal napadený rozsudek z dalšího uplatněného důvodu, to je nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí. Podle tohoto ustanovení s. ř. s. postupoval městský soud, který nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného spatřoval v nedostatku důvodů, tedy konkrétních skutečností, na základě kterých dospěl žalovaný k závěru, že jsou splněny zákonné podmínky pro prohlášení daného souboru věcí za kulturní památku a dále v tom, že se žalovaný nevypořádal se všemi námitkami žalobců. Se závěrem městského soudu

žalovaný nesouhlasí a namítá, že se ve svém třináctistránkovém rozhodnutí řádně vypořádal se všemi námitkami žalobců a že předmětný objekt byl důvodně a oprávněně prohlášen za kulturní památku. Toto přesvědčení žalovaného však, stejně jako městský soud, nesdílí ani Nejvyšší správní soud.

Žalovaný přezkoumávaným rozhodnutím změnil předchozí rozhodnutí Ministerstva kultury ze dne 12. 9. 2006, č. j. 18845/2005 takto: „Podle § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, se za kulturní památku prohlašuje soubor věcí domu č. p. 597 v Praze 6 – Bubeneč, k. ú. Bubeneč, který sestává z domu č. p. 597, umístěného na pozemku parcelní číslo 1168, a dvou pamětních desek, umístěných na soudomí v roce 1995, připomínajících původní družstevníky a obyvatele domu a jejich tragické osudy.“

Podle § 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, jeho odst. 1, za kulturní památky podle tohoto zákona prohlašuje ministerstvo kultury České republiky (dále jen „ministerstvo kultury“) nemovitě a movitě věci, popřípadě jejich soubory,

a) které jsou významnými doklady historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti od nejstarších dob do současnosti, jako projevy tvůrčích schopností a práce člověka z nejrůznějších oborů lidské činnosti, pro jejich hodnoty revoluční, historické, umělecké, vědecké a technické,

b) které mají přímý vztah k významným osobnostem a historickým událostem.

Podle § 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, jeho odst. 2, soubory věcí podle odstavce 1 se prohlašují za kulturní památky, i když některé věci v nich nejsou kulturními památkami.

Podle přezkoumávaného rozhodnutí žalovaný postupoval podle § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 20/1987 Sb. Bylo tedy na něm, aby prokázal, že předmětný soubor věcí má **přímý** vztah k významným osobnostem nebo historickým událostem. To se však zatím nestalo. Žalovaný v rozhodnutí poukázal na prvostupňové rozhodnutí, podle něhož „uvedené věci jsou zásadní historickou památkou na ruské a ukrajinské demokratické vysokoškolské pedagogy a vědecké pracovníky, kteří po bolševickém převratu v Rusku v roce 1917 a následující občanské válce v letech 1917-1920 odešli do emigrace do různých koutů světa a počátkem 20. let byli pozváni Československou republikou, aby se podíleli na vládním vzdělávacím programu. Výrazně pozitivní vztah 1. Československé republiky a také přímo osobní vztah prezidenta T. G. Masaryka k ruskému a ukrajinskému exilu je jednou z nejsvětějších epizod našich moderních dějin. Zejména Praha se stala ve 20. a 30. letech 20. století městem, v němž ruská a ukrajinská exilová kultura vzkvétala a výrazně obohacovala evropský kulturní prostor.“ a dále, že Ministerstvo kultury objasnilo, že se „jedná o doklad demokratických hodnot v meziválečném období v době formování mravního ducha samostatného státu, a současně o svědectví o tragédii, způsobené odvrácením se od těchto hodnot v období oportunního přitakání komunismu po druhé světové válce a zejména po nástupu komunistické moci v naší zemi po roce 1948.“ Ve správním řízení a v rozhodnutí správní orgán o věci rozhodující vycházel ze stanoviska Magistrátu hl. m. Prahy, odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu ze dne 6. 6.

2006, č. j. MHMP 50586/2006/Mul, z přípisu Národního památkového ústavu – ústředního pracoviště, Valdštejnské náměstí 3, Praha 1 ze dne 28. 2. 2006, zn. 1249/2006, ze stanoviska Národního památkového ústavu – územního odborného pracoviště v hlavním městě Praze, Na Perštýně 12, Praha 1 ze dne 3. 5. 2006, zn. 4970/2006/a/D. Přihlížel též k vyjádření Konfederace politických vězňů v přípisu ze dne 6. 3. 2006, č. j. 86/06, v němž vyslovila souhlas s prohlášením věci za kulturní památku, protože předmětný dům č. p. 597 je památkou na oběti komunismu. Žalovaný (a vůbec celý správní orgán o věci rozhodující) vycházel z toho, že přímý vztah ruských a ukrajinských demokratických vysokoškolských pedagogů a vědeckých pracovníků, kteří po bolševickém převratu v Rusku v roce 1917 a následující občanské válce v letech 1917-1920 odešli do emigrace do různých koutů světa a počátkem 20. let byli pozváni Československou republikou, aby se podíleli na vládním vzdělávacím programu, k předmětnému domu je prokázán, přestože to žalobci ve správním řízení popírali a to jak J. K. v přípisu ze dne 20. 2. 2006, tak i ostatní v zastoupení JUDr. Ivo Palkoskou v rozkladu ze dne 12. 10. 2006. S jejich námitkami se žalovaný v přezkoumávaném rozhodnutí skutečně nevypořádal. Za vypořádání se s námitkami totiž nelze považovat to, že žalovaný ve svém rozhodnutí (na č. l. 9) uvedl, že „tato námitka neodpovídá skutečnosti“.

Pokud žalovaný namítá, že klíčová argumentace Ministerstva kultury je v šestistránkovém vyjádření žalovaného k žalobě ze dne 17. 9. 2007, pak Nejvyšší správní soud uvádí, že všechny pro rozhodnutí podstatné skutečnosti musí vyplývat z rozhodnutí správního orgánu a že rozhodovací důvody po vydání rozhodnutí vyjádřením k žalobě nelze doplňovat. Navíc v tomto vyjádření „žalovaný zcela odmítá tvrzení žalobců, že je vždy bezpodmínečně nutné, aby v rozhodnutí o prohlášení věci za kulturní památku byly identifikovány konkrétní osobnosti, ke kterým má památka vztah, neboť jinak není možné zkoumat, zda jde o významné osobnosti a jaký je jejich přímý vztah k věci.“ Svůj názor žalovaný opírá o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 A 106/2002 - 81. Žalovaný má zato, že z § 2 zákona č. 20/1987 Sb. je zřejmé, že k prohlášení za kulturní památku postačuje naplnění jediného zákonného znaku, což v daném případě znamená, že předmětný soubor věcí mohl být *stricto sensu* prohlášen za kulturní památku bez nutnosti prokázání naplnění podmínek dle písm. a) stejného ustanovení, a současně pouze z důvodu přímého vztahu k významné události, když z předmětného ustanovení a citovaného judikátu Nejvyššího správního soudu není nezbytné prokazovat současně přímý vztah věci k významným historickým osobnostem, protože věc může být kulturní památkou pouze z důvodu jejího přímého vztahu k významné historické události (např. památník slavkovského bojiště, památník ostravské operace apod.), nebo pouze z důvodu jejího přímého vztahu k významným osobnostem (např. rodný dům Fráni Šrámka v Sobotce apod.), nikoliv jen za současného působení obou důvodů.

V rozsudku ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 A 106/2002 - 81, jímž Nejvyšší správní soud přezkoumal rozhodnutí správního orgánu o prohlášení rodného domu J. Haška za kulturní památku podle § 2 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. [správní orgán v něm shledal naplnění obou zákonných podmínek, tedy pod písm. a) i b)], Nejvyšší správní soud, mimo jiné, uvedl: „K tvrzení, že v předmětném domě se sice skutečně narodil J. Hašek, nicméně zřejmě v jeho již dříve zbořené části, Nejvyšší správní soud vycházel především z rodného listu J. Haška, z něhož je místo narození právě v tomto domě zřejmé a zbořena byla samostatná část nemovitosti, vedená pod č. p. 645, tedy nikoliv rodný dům J. Haška.

Jakkoliv nebylo ve správním řízení zjištěno, ve kterém bytě se J. Hašek narodil, je nutno souhlasit s názorem žalovaného v tom smyslu, že v souzené věci byl posuzován rodný dům tohoto spisovatele a nikoliv jeho rodný byt. Nejvyšší správní soud proto dospívá k závěru, že přímý vztah předmětného domu k osobě J. Haška byl v daném případě dostatečně prokázán a protože J. Hašek nesporně představuje jednu z nejznámějších a nejvýznamnějších osobností naší literatury (k tomu lze pro stručnost odkázat na podrobné odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného) – což ostatně nikterak nezpochybňuje ani žalobce – je možno uzavřít, že zákonný důvod pro prohlášení domu za kulturní památku ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 20/1987 Sb. dán byl.

Přitom z obsahu citovaného ustanovení § 2 je zřejmé, že k prohlášení věci za kulturní památku postačuje naplnění jediného zákonného znaku, což v daném případě znamená, že předmětná nemovitost mohla být *stricto sensu* prohlášena za kulturní památku již jen z důvodu přímého vztahu k J. Haškovi, bez nutnosti prokázání naplnění podmínek dle písm. a) stejného ustanovení.“

V tomto souzeném případě správní orgán prohlásil soubor věcí domu č. p. 597 v Praze 6 – Bubenci, k. ú. Bubeneč za kulturní památku podle § 2 odst. 1 písm. b), nikoliv také podle písm. a) zákona č. 20/1987 Sb. Bylo proto na něm, jak již výše uvedeno, aby prokázal naplnění podmínek pro prohlášení za kulturní památku podle tohoto ustanovení. Tedy zda a jaký má tento soubor věcí **přímý** vztah k tvrzeným významným osobnostem a historickým událostem. Podle dosavadních tvrzení ve správním i soudním spisu byl uvedený dům č. p. 597 postaven jako bytový dům a tomuto účelu slouží stále. Pokud žalovaný uvedený dům spojuje s historickou památkou na ruské a ukrajinské demokratické vysokoškolské pedagogy a vědecké pracovníky, kteří po bolševickém převratu v Rusku v roce 1917 a následující občanské válce přišli do tehdejší Československé republiky, pak je třeba, aby prokázal, které osobnosti to byly, zda uvedený dům postavili, zda a po jakou dobu v něm bydleli a zda oni nebo případně jejich potomci se po roce 1948 stali obětí perzekuce a jaké. Prostě vypořádat se se všemi námitkami žalobců, které již v průběhu správního řízení uplatnili a na něž žalovaný nereagoval, jen bez patřičných důkazů stále opakoval, že naplnění podmínek pro prohlášení souboru věcí za kulturní památku bylo prokázáno. Rozhodnutí žalovaného shledal i Nejvyšší správní soud nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů.

Nejvyšší správní soud neshledal důvodný ani kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť má zato, že městský soud důvodně zrušil napadené rozhodnutí žalovaného, a proto kasační stížnost zamítl.

Žalobci požadují, aby jim byla přiznána náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti. V této souvislosti pro správnost vyčíslení náhrady nákladů řízení žalobci považují za potřebné zdůraznit, že městský soud při stanovení náhrady nákladů řízení nepostupoval důsledně podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif. Městský soud žalobcům přiznal náhradu nákladů řízení za 2 úkony právní služby, kdy výši odměny za každý z úkonů stanovil na 2100 Kč. Přestože základní výše odměny za 1 úkon právní služby (2100 Kč) byla stanovena správně, městský soud při stanovení výše odměny za právní zastoupení nepoužil ustanovení § 12 odst. 4 advokátního tarifu, podle kterého jde-li o společné úkony při zastupování nebo obhajobě dvou nebo více osob, náleží advokátovi za každou takto

zastupovanou nebo obhajovanou osobu mimosmluvní odměna snižena o 20 %. Správně tedy měla být výše odměny stanovena tak, že za každého ze zastupovaných účastníků náleží odměna ve výši 1680 Kč. V případě 19 účastníků (žalobců) tak výše odměny za 1 úkon právní služby správně činí 31920 Kč. V řízení o kasační stížnosti žalobci na nákladech řízení prozatím účtují odměnu advokáta za 1 úkon právní služby shora uvedeným způsobem ve výši 31920 Kč, náhradu hotových výdajů, režijní paušál 300 Kč za každého zastupovaného účastníka, tj. celkem 5700 Kč a částku odpovídající dani z přidané hodnoty ve výši 19 % ze součtu částek 31920 Kč + 5700 Kč, tj. 7147,80 Kč. Kopie osvědčení o registraci plátce DPH je přiložena.

Podle § 60 odst. 1, věty první, s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

Advokát JUDr. Ivo Palkoska zastupuje v řízení všech 19 žalobců na základě plné moci (č. l. 18 a 20 spisu). V řízení o kasační stížnosti učinil zástupce žalobce jeden úkon, to je sepsal vyjádření ke kasační stížnosti; žalobce už zastupoval v řízení o žalobě před městským soudem, nepřísluší mu proto odměna za převzetí věci. Za jeden úkon právní služby - písemné podání soudu týkající se věci samé přísluší odměna 2100 Kč a 300 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s ustanovením § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. d), § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, celkem tedy 2400 Kč. Protože zástupce žalobců je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „daň“), zvyšuje se tento nárok o částku, kterou je povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Částka daně vypočtená dle zákona č. 235/2004 Sb., činí 480 Kč. Celková náhrada nákladů za jednu osobu tak v řízení o kasační stížnosti činí celkem 2880 Kč. Žalobci však požadují přiznání náhrady nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu, tedy odměnu pro každého z nich, sniženu o 20 %. Podle tohoto ustanovení jde-li o společné úkony při zastupování nebo obhajobě dvou nebo více osob, náleží advokátovi za každou takto zastupovanou nebo obhajovanou osobu mimosmluvní odměna snižena o 20 %.

Nejvyšší správní soud přihlížel k obsahu a rozsahu podání, které učinil v jednom podání za všechny žalobce zástupce žalobců ve vyjádření ke kasační stížnosti. V tomto podání se zástupce žalobců vyjádřil stejnou argumentací za všechny žalobce, tedy nevyjadřoval se třeba v jednom podání, ale za každého žalobce zvlášť. Za této situace postupoval Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 7 s. ř. s., podle něhož jsou-li pro to důvody zvláštního zřetele hodné, může soud výjimečně rozhodnout, že se náhrada nákladů účastníkům nebo státu zcela nebo zčásti nepřiznává, a žalobcům přiznal částečnou náhradu nákladů v celkové výši 2880 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné

V Brně dne 22. prosince 2010

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu